

feien recordar les belles tradicions de que ell ne fou no sols un mestre sino que també un patriarca i profeta.

Buscant els resorts de la tradició sabia que la terra catalana havia obtingut la alta honra de veure obrar-se el primer miracle degut a la eficacia del Sant Rosari, puig al poc temps d'haver-lo inspirat la Verge Santíssima a Sant Doménec de Guzman, es donava la célebre batalla de Meuret—12 de setembre de 1213—aon l'exercit dels creuats acapdillat per Simón de Montfort alcansá contra el heretges albigeosos i llurs aliats quan aquestos asetjaven dit encastellat poble amb 40,000 infants i 3,000 cavallers, el Sant Patriarca, acompanyat de Bisbes, sacerdots i molts creïens, entenguent que la victoria dels creuats era un be per la fe, resava amb gran devoció el Sant Rosari, reconeguent un cop obtinguda la victoria qu'aquesta era deguda especialment a les pregaries i en commemoració d'aquesta i a instancia del Fundador s'establí en la parroquia de Meuret la primera confraria del Roser.

Si el Dr. Torres i Bages n'era apologista també n'era com es de suposar, un gran devot i en aixó també s'ens demostra aimant de la tradició.

Se conta de nostre mestre, que quan era estudiant resava cada dia el Sant Rosari, però les tres parts, i resava uns Rosaris amb les quinze denes, distingint-se els Misteris de Dolor amb una creu negra, els de Goig amb una rosa vermella i els de Gloria amb una rosa blanca, lo que li recordava, potser, el fet d'aquell pastoret qui, no tenin un instrument per a no descomptar-se de les Ave-Maries d'aquesta devoció, se li acudí fersen un de bossinets de serment, investats en un bri de jonc. Un dia a posta de sol, al entornarsen amb son remat, deixá penjat son invent en la branca d'un arbre, i, al tornar-hi l'endemá, tingué la sorpresa de trobar-lo fet una garlanda de roses blanques separades de deü en deü per una de vermella.

Quan fou Bisbe de Vic tot passejant-se per ses habitacions resava les dugues parts del Rosari, al dematí i al vespre un cop tancades les portes del Palau. Sa Senyoria rodejat de tots els familiars i forasters, menava el Sant Rosari, edificant amb sa unció als presents.

I ¿cóm no ho havia de fer, si aquesta pregaria es font de vida eterna i norma de la cristiana, viu de consols, llas de familia i prenda de felicitat, cant hermós d'amor a Deu a sa Mare, te'l significat d'una carícia, es una salutació plaent a la Verge, es la oració de perseverancia sobre totes les altres, es llevor de totes les virtuts i es la devoció mes divina i mes solemnement pregonada per Deu i la Verge?

Tots els grans escriptors catòlics, tots els homes qu'han enlairat la verdadera ciencia i els immortals artistes han sigut devots de tan piadosa oració, ¿podia no serne gran devot nostre mai prou ben plorat Dr. Torres i Bages, ell qu'havia rebut l'homenatge de Sants Pares i qu'era per lo tant conceptuat com una gloria, no solsament catalana sino que també universal?

Aquesta es una de les causes que al pronunciar el seu nom venerable, devem descobrir-nos respectuosament al considerar qu'es tracta no sols del autor de la «Tradició catalana» sino que també del Bisbe del Sant Rosari.

DOMÉNEC PONS I MUNNÉ.

Malgrat, 7 II-18.

El Comú o Municipi i l'Autonomía municipal

Axis com de la mútua relació, comunicació de sentiments i necessitats familiars n'esdevingué naturalment la familia, axis també de la comunitat de interessos, de la identitat de costums, de la facilitat de comunicacions lligams de sang i altres necessitats imposibles de solventar-se individualment, n'es-

devingué l'agrupació de families que forman en la actualitat el Comú o Municipi.

Són moltes avui les families que desconeixen totalment la importancia de la Casa comunal i per lo tan no es pás d'extranyar que's mirin amb tanta fredor i indiferencia les eleccions.

Saben, si, que son contribuents, que venen obligats a pagar alguns impostos, però no's donan manya de que els seus interessos sien administrats per una persona digna i de la seva més absoluta confiança.

Veuen ensems en la Casa comunal un lloc per ells del tot indiferent, o repulsiu degut sens dubte a considerar als concellers com a mals administradors, i lluny de buscar el remei elegint homes com cal, es retreuen de la manera més xorca i vergonyosa.

Veritat que no hem pogut lliurar-nos absolutament del flamant i odiós centralisme verdader causant de la vida comprimida i fins migrada de nostres municipis, però sembla que a no tardar será un fet, esdevinguent ensems la tan desitjada Autonomia municipal i aleshores si, que, se podrán armonitzar del tot els interessos familiars i populars sens que nostres Batlles i ajuntaments hagin d'esser per un mai més mers executants de les disposicions dels poders centrals ni víctimes de les seves intrigues burocrátiques.

Més, altrament no deixa d'esser una raresa que, dintre del mateix segle vint, haguem d'escarresar-nos a assolir aquells drets benaurats que amb tan' plaer ne disfrutavem dintre l'etat mitjana nostres avantpassats. Aleshores els verdaders representants dels pobles deslli-gats de tota traba centralista, podien veillar amb molt més exit i interés per nostres pobles aixecant hermoses escoles, hospitals, camins, mercats etc., repartint equitativament els impostos sens recarrecs inútils o superflus, i donant sempre coneixament a les families de com se invertien els interessos comunals.